

Energistä syksyä Sinulle kotitalousopettaja

Viime keväinen rutistuksemme SRE-hankkeen (Suomalaisen ruokakulttuurin edistämishjelma/ Maa- ja metsätalousministeriö) kanssa tuotti mieluisan tuloksen, saimme toteuttaaksemme Maku-koulu ABC-hankkeen, jonka kantavana ajatuksena on tuoda ruoka ja ruoka-aineet uudella tavalla, sensorisen herättelyn ja omien aistien tunnistamisen ja niiden toiminnan kautta tutuksi niin päiväkotikäisille kuin alakoululaisillekin.

Me kotitalousopettajat olemme aina olleet valmiita pitämään kiinni hyvästä ja toimivasta – esimerkkinä mainittakoon perinneruoat, hyväksi koetut tavat toimia ja organisoida työtä – mutta joustamme on aina löytynyt myös ajattelun ja tekemisen pioneereja. Kotitalousalan laajuus on tarjonnut mahdollisuuden innostua, erikoistuakin!

Ruokakulttuurin professuurihanke, varautuminen influenssa aaltoon kotivara-ruokavarastolla ja epäilemättä myös siivouksen ja hygienian arvon ymmärtäminen influenssan ennalta ehkäisyssä pitävät kotitalouden aihealueet jokaisen puheissa. Pelkkä tieto ei riitä vaan tarvitaan taitoa soveltaa ja käyttää tietoa! Tarvitaan resursseja opettaa taitoja ja siihen haluamme vaikuttaa seuraavan perusopetuksen tuntijaon puitteissa.

Toinen puheenjohtajuuskauteni on lopuillaan. Olen varautunut jatkamaan, mutta mieluusti ojennan puheenjohtajan kapulan myös seuraavalle Teistä, joka on vuorostaan halukas viemään kotitalousalaa ja – opetusta eteenpäin järjestötyötä tehden.

Yhteisen tekemisen intoa ja riemua!

Riitta Cederberg
puheenjohtaja

Liiton koulutustilaisuudet

- perjantaina 23.10. Erilainen oppija oppilaanani, Helsinki, 90 euroa
- lauantaina 24.10. Syyskoulutuspäivä ”Kotitalous digiajassa”, Helsinki, Helia-talo - 90 euroa, tapahtumatori sekä vaihtoehtoisia luentoja!
- lauantaina 24.10. Syysliittokokous klo 16
- 20.3.2010 Liiton kevätkoulutuspäivä, Tampereen seudun kotitalousopettajat ry.

Ilmoittautuminen tapahtumiin Liiton nettisivujen kautta www.kotitalous.org tai lähettämällä s-postia tai soittamalla Liiton toimistolle.

Syksyn tapahtumia

- Elo-syyskuussa Terve valinta-kampanja
- 7.–12.9. Koulumarjaviikko!, www.arktisetaromit.fi
- viikko 40
Hei me leivotaan viikko ja
- 3.10.
Hei me leivotaan-päivä

Ohjeita oppilaitoksille influenssaepidemian tartuntojen torjumiseksi

Koulutyön ja opiskelun käynnistyessä on influenssaepidemian tartuntojen torjumiseksi tärkeää noudattaa käsi- ja yskimishygieniaan liittyviä ohjeita ja etteivät sairastuneet osallistu opetukseen.

Sairastuneen tulee olla poissa oppilaitoksesta kunnes on ollut kuumeeton ja oireeton vähintään vuorokauden. Periaatteet koskevat kaikkia oppilaitoksia, opiskelijoita, opettajia ja oppilaitoksen muuta henkilökuntaa eri koulutusasteiden oppilaitoksissa.

Sosiaali- ja terveysministeriö on lähettänyt opetusviranomaisille ja kaikkien koulutusasteiden oppilaitoksille, joka löytyy mm. Opetusministeriön sivuilta www.minedu.fi. Koulut ja oppilaitokset pyrkivät toimimaan mahdollisimman normaalisti. Ajankohtaista tietoa ja tiedotteita löytyy osoitteista www.oph.fi, www.evira.fi ja www.thl.fi. Oman paikkakunnan terveys- ja kouluviranomaisten tiedotusta kannattaa seurata.

Kaikkissa elintarvikehuoneistoissa on tässä tilanteessa tärkeää, että omavalvonnassa kiinnitetään erityistä huomiota työntekijöiden käsienspesuun ja tilojen siivoukseen, erityisesti sellaisten pintojen puhdistukseen, joita kosketellaan käsin. Kun kyseessä on influenssavirus, se ei siis leviä kosketus- eikä pisaratartunnan kautta elintarvikkeiden välityksellä vaan henkilöstä toiseen tartuntana. Jos sairastuu influenssaan, ei kannata tulla töihin/kouluun, jottei tartuta muita. Kotitalousluokkaa ei monessakaan kunnassa ole luokiteltu elintarvikehuoneistoksi. Kaikkissa kotitalousluokissa on tässä tilanteessa tärkeää, että opetuksessa kiinnitetään erityistä huomiota oppilaiden käsienspesuun ja ohjataan heitä puhdistamaan pinnat, joita kosketellaan käsin. Tämän lisäksi kotitalousluokan siivouksessa on erityisesti kiinnitettävä huomiota

sellaisten pintojen puhdistukseen, joita kosketellaan käsin.

Makukoulu-hanke/ MMM-rahoitus, Suomalaisen ruokakulttuurin edistämishjelma (sre)

Liitto sai hakemuksesta rahoituksen ajalle 1.7.2009–31.6.2010 Makukoulu alakouluhanke toteuttamiseen. Makukoulun ABC-hankkeen projektipäälliköksi Kotitalousopettajien liitto kutsui kotitalousopettaja Riitta Cederbergin, jolla on pitkä kokemus kotitalousopetuksesta sekä kokemusta Sapere-menetelmästä. Riitan olleessa työsuhteessa liittoon puheenjohtajan tehtäviä hoitaa varapuheenjohtaja Kaisa Torkkeli. Projektin puitteissa Riitta tulee olemaan yhteyksissä myös omiin paikallisyhdistyksiimme. Makukoulu on esillä 5.–6.10. Valtakunnalliset Ravitsemuspäivät Helsingissä, jossa päivien teema on ”Uusia avaimia painonhallintaan”. Makukoulu esittyy myös Liiton syyskoulutuspäivässä. Kotitalousopettajien liiton tavoitteena hankkeen suhteen on tuoda esiin kotitalousopettajan osaamista ja ammattitaitoa sekä mahdollisuutta toteuttaa kotitalousopetusta jo alakoulun puolella.

Hyödynnä hankkeet iloksesi

Kotitalousopettajien liitto on mukana seuraavissa hankkeissa, joista löydät lisätietoa Kotitalous-lehdestä nro 4 sekä liiton internet-sivuilta:

- Hei me leivotaan! -kampanja käynnistyy jälleen innostamaan perheitä ja ystäviä leipomaan yhdessä. Hei me leivotaan! -leivontaportaali netissä sisältää reseptejä eri teemojen mukaan, leivonta-aiheisia kilpailuja sekä vinkkejä ja neuvoja leivonnan avuksi. Hei me leivotaan! -kampanja huipentuu Hei me leivotaan! -viikkoon, jota vietetään viikolla 40. Varsinainen Hei me leivotaan! -päivä on 3.10.2009.
- Suomen Sokeri julkaisee syyskuussa 2009 maksutoman kotitalousopetuksen tueksi

tarkoitettua kirjaa, joka soveltuu perusopetuksen (7. luokka sekä valinnainen opetus) lisäksi soveltuvin osin esimerkiksi aikuis- tai täydennyskoulutuksen tarpeisiin. Kirjaan liitännäinen www.sokerioppi.fi internet-sivu avataan syyskuun alussa. Kirjan täydennystilauksia voi silloin tehdä osoitteen kautta

- Koulumarjaviikkoa vietetään 7. – 12.9. Arkitset Aromit haastaa koulut ja erityisesti kotitalousopettajat ryhmineen marjaviikon viettoon. Syyskuussa järjestettävän koulumarjaviikon tavoitteena on havahduttaa niin koulut kuin kodit marjojen terveysvaikutuksiin ja herkullisuuteen. Tutustu asiaan www.arkitsetaromit.fi/2dlmarjoja -sivustolla.
- Terve valinta -kampanja haastaa kuluttajat ja järjestöjen jäsenet tekemään terveitä ruokavalintoja Elo-syyskuussa toteutettava kampanja haastaa järjestöjen jäseniä ja kuluttajia pyydetään kysymään tai ostamaan kampanjaan valittuja terveellisiä tuotteita ruokakaupoista. Tavoite on saada kaupan valikoimista päättävät henkilöt kiinnittämään huomiota terveyden edistämiseen terveellisten tuotteiden esillepanoon. Pakkausmerkin-

töjen lukutaito auttaa kuluttajia valitsemaan terveellisiä elintarvikkeita. Lista kaupoista kysytävistä ja ostettavista tuotteista löytyy nettisivuilta <http://www.arkitsetaromit.fi/tervevalinta.php>.

- MISTÄ OLET? - Koulujen kulttuuriympäristöprojekti 2009 – 2011 Biologian ja maantieteen opettajien liitto BMOL ry ja Äidinkielen opettajain liitto osallistuvat Suomen Kotiseutuliiton organisoimaan JOY Jokaisen Oma Ympäristö – kulttuuriympäristökampanjaan 2010. BMOL:n ja ÄOL:n tavoitteena on vahvistaa oppilaiden kotiseutuidentiteettiä ja tietämystä oman alueen kulttuuriympäristöstä ja sen merkityksestä. Projekti tukee perusopetuksen kaikille aineille yhteisten aihekokonaisuuksien (*Ihmisenä kasvaminen, Kulttuuri-identiteetti ja kansainvälisyys* ja *Vastuu ympäristöstä, hyvinvoinnista ja kestävästä tulevaisuudesta*) opetusta. Kotitalousopettajat voivat vallan mainiosti ottaa projektiin osaa osana omaa opetustyötä ja mielellään tehdä tästä usean oppiaineen yhteisen kokonaisuuden.

Lisätietoja Liiton nettisivuilta!

www.kotitalous.org

Koulutusta tarjolla - tule kasvattamaan osaamista ja vaihtamaan kokemuksia kollegojen kanssa

Erilainen oppija oppilaanani

Aika perjantai 23.10.2009 klo 9–16
Paikka Helia-talo, Ratapihantie 13 Helsingin Pasila
Tavoite Saada käyttökelpoista tietoa erityistä tukea tarvitsevan oppilaan ohjauksesta sekä vaihtaa kokemuksia kollegoiden kanssa.

Ohjelmassa:

Luennoitsijoina kehittämisjohtaja Milja Husu Hero:sta teemalla Mitä tuen erilaista oppijaa, THM Tuula Palomäki-Jägerroos teemalla ”Adhd ja asperger sekä nuorten mielenterveyshäiriöt”, kotitalousopettaja Mervi Häkkinen ja ammatillinen erityisopettaja Heli Valli Keskuspuiston ammattiopiston Arlan toimipisteestä teemalla ”Näkövammaisen opiskelija kotitalousopetuksessa”.

Kotitalousopettajien liiton syyskoulutuspäivä 2009 ”Kotitalous digiajassa - pullan paistamisen edellytyksiä”

Aika lauantai 24.10.2009 klo 8.30–16
Paikka Helia-talo, Auditorio, Ratapihantie 13, Helsingin Pasilassa
Tavoite Kotitalousopettaja päivittää tietojaan ja taitojaan digitaalista maailmaa varten ja saa ideoita modernien toimintatapojen käyttämiseen omassa työssään, kuulee alan uutisia ja uutuuksia! Pysy ajan tasalla ja voimaantuu kollegojen parissa.

Ohjelmassa:

Luennoitsijoina esimerkiksi johtaja Anja Peltonen Kuluttajavirastosta teemalla Digitaalisuus haastaa kuluttajuuden sekä tutkimusprofessori, molekyyli-gastronomi Anu Hopia teemalla Kemiaa keittiössä, ruoanvalmistuksen ihanuus!. Tapahtumatorilla yhteistyökumppaneita esittelemässä uutuuksiaan sekä uusia materiaaleja ja menetelmiä opetuksen toteuttamiseen. Koulutuspäivien ohjelmat ovat Liiton nettisivuilla. Voit tilata ohjelman s-postilla tai soittamalla Liiton toimistoon.

Hämeenlinnan seudun kotitalousopettajat ry

Ti 15.9. syyskokous klo 18.00 Rönnavikin viinitilalla Pälkäneellä. Ohjelmassa tilan esittely ja maistaisa tilalta sekä läheisestä juustolasta ja muilta lähituottajilta. Hinta 5 e.

La 14.11. klo 15.00 Hämeenlinnan Verkatehtaalla konsertti The Best of Sinfonia Lahti & Rajaton. Kiitely ja usein loppuunmyyty, liput takapermannolla. Hinta väliaikakahveineen 30 e. Molemmista tapahtumista yhdistys maksaa loppuosan. Sitovat ilmoittautumiset molempiin pe 28.8 mennessä: majja.kolu@hameenlinna.fi, p. 050 328 7965. Sydämellisesti tervetuloa ja mukavaa syksyä kaikille!

Lahden kotitalousopettajat ry

To 10.9. Teemme syysretken Kärkölässä sijaisevalle Ylä-Sulkavan luomupihvilihatilalle. Bussikuljetus. Lähtö klo 16.30 Marolankadun turistipysäkiltä. Illan ohjelmassa sääntömääräisen syyskokouksen lisäksi on tietoutta lähiruoasta; Reijo Kuusinen, Agropolis Oy ja grilliruokailusta vastaa keittiömasteri Matti Mäkilä. Ilmoittautumiset 4.9. menessä irja.haapasaari@edu.lahti.fi tai 040 719 8607

To 12.11. klo 17.00 glögi-ilta Kivimaan koululla, Lahdessa Ohjelmassa uusittuihin opetuskeittiötiloihin tutustumista, yhdistyksen toiminnan ideointia ja vapaata keskustelua. Ilmoittautumiset 6.11. menessä Irja Haapasaarelle. Tervetuloa!

Oulun seudun Kotitalousopettajat ry

To 24.9. klo 18.00 syyskokous kahvila Piece of Cake:ssä, osoite Kirkkokatu 22 Oulu. Tervetuloa! Kahvilanomistaja esittelee tuotteitaan illan aikana. Marraskuussa juhlistamme 60-vuotiasta yhdistystämme. Aika ja paikka ilmoitetaan jäsenkirjeessä.

Pohjois-Karjalan Kotitalousopettajat ry

Ti 22.9. klo 17.00 sääntömääräinen syyskokous ja tutustuminen Heli Liukan hirsitaloon, os. Tikkalantie 35. Lähtö Joensuusta, rautatieasemalta klo 16.30. kimpakyydein. Ilmoittaudu Leena Sekivuori-Mikkoselle 15.8. mennessä puh. 050 380 9342

Satakunnan kotitalousopettajat ry

Ke 2.9. Syyskokous Porin Prikatissa, Säkylässä klo 18.00, jossa tutustumme mm. ruokahuoltoon. Kahvimaksu 4,5 e. Ilmoittautuminen 29.8. menessä sihteerille seija.lehtonen@harjavalta.fi tai 040 596 7393. Tervetuloa!

Seinäjoen seudun kotitalousopettajat ry

La 7.11. kello 14.00–18.10 yhdistys viettää ohjelmallista 40-vuotisjuhlaa Seinäjoella, Sedu Upankadun opetuspisteessä. Juhlapuhujana on ministeri Paula Risikko. Kaikki yhdistyksen jäsenet ovat tervetulleita. Ilmoittautuminen 19.10. mennessä puheenjohtajalle tai sihteerille.

Tampereen seudun kotitalousopettajat ry

Ti 1.9. klo 18 alkaen yhdistyksemme syyskokous Kalevan lukion uudessa kotitalousluokassa. Tervetuloa. Koulun osoite: Salhojankatu 33, Tampere. Tervetuloa! Ilmoittaudu sihteerille: kati.raski@lempaala.fi. Kevätkoulutuspäivän (20.3.2010) suunnittelukokouksia on tulossa syksyn aikana, niistä tiedotetaan myöhemmin sähköpostin välityksellä.

Varsinais-Suomen Kotitalousopettajat ry

To 24.9. klo 17.30 pidetään yhdistyksen sääntömääräinen syyskokous Turun ammatti-instituutin tiloissa Aninkaistenkatu 7. Kokouksen jälkeen on kahvitarjoilu sekä tutustuminen ammatti-instituutin elintarvikealan opetukseen ja koulutustiloihin.

Ke 7.10. klo 17.00 Ruoanvalmistus- ja leivontailta Raisio OYJ:n kuluttajapalvelun kokeittuilla, Raisionkaari 55, Raisio. Mukaan mahtuu 12 ensimmäistä ilmoittautunutta. Ilmoittautumiset viimeistään tiistaina 1.10 mennessä Pia Niemiselle: pia.nieminen@raisio.com tai puh: 050 559 5717.

La 28.11. lähemme katsomaan Porin teatterissa syksyllä ensi-iltaan tulevaa näytelmää Viulunsoittaja katolla. Teatterilipun hinta 28 e. Yhteiskuljetus. Tarkempia tietoja matkasta saat seuraavassa jäsenkirjeessä. Jos jo nyt haluat varata lipun itsellesi ja ystäville, varauksia ottaa vastaan Katja Jäntti: katja.jantti@kolumbus.fi tai puh: 040 587 2056.

Haaste koulumarjaviikon viettoon 7.-12. syyskuuta!

Terveelliset, herkulliset ja monikäyttöiset luonnonmarjat ovat osa suomalaista ruokakulttuuria. Hallituksen asettama Suomalaisen ruokakulttuurin edistämishjelma (Sre) ja Arktiset Aromit ry. haastavat peruskoulut viettämään koulumarjaviikkoa ensi syksynä viikolla 37. Viikon tarkoituksena on herätellä peruskoulujen henkilökuntaa sekä lapsia, nuoria ja heidän vanhempiaan havaitsemaan luonnon tarjoamat ilmaiset, herkulliset ja terveelliset marjat, ja niiden poimimisen ilo – varsinkin porukalla.

Viikon aikana kotitalousopettajien toivotaan kertovan oppilaille marjojen merkityksestä osana terveellistä ruokavaliota, marjaruokien valmistuksesta ja marjojen säilönnästä sekä merkityksestä suomalaisessa ruokakulttuurissa. Marjojen talteenotto ja käyttö aiheuttavat ainoastaan pienen hiilijalanjäljen, joten tulevien sukupolvien terveyteen ja elinympäristöön voidaan vaikuttaa kannustamalla lapsia ja nuoria marjastukseen ja marjojen hyödyntämiseen.

Miten toteutetaan?

Koulumarjaviikko voidaan integroida eri oppiaineisiin, kuten biologiaan (marjaretket ja marjojen tunnistaminen), kotitalouteen (marjat ruoanvalmistuksessa ja ruokakulttuurissa), terveystietoon (marjat ja terveys), äidinkieleen (marjaretkitarinat), kielten opiskeluun (marjojen nimet eri kielillä jne.), liikuntaan (marjasuunnistus/

tietorastit) jne. Kotitalousopetuksessa voidaan hyödyntää vaikka biologian tunnilla poimittuja marjoja, jolloin eri oppiaineet saadaan tukemaan toisiaan.

Kotitalousopettajien toivotaan viestivän koulumarjaviikosta myös koulukeittiölle ennen kevätlukukauden päättymistä. Näin kouluruokailussa syksyn koulumarjaviikko ehditään ottaa huomioon ruokalistasuunnitelmassa ja viikon aikana voidaan tarjota marjoja sisältäviä ruokia. Keittiöt voivat myös mahdollisuuksiensa mukaan vastaanottaa oppilaiden keräämät puolukat ja valmistaa ne ruoaksi tai säilöä ne tulevaa käyttöä varten. Näin oppilaat oppivat tuntemaan ruokaketjua paremmin. Poimintaan osallistuminen voi myös lisätä ruoan arvostusta ja saada ruoan maistumaan oman työpanoksen vuoksi herkullisemmalla.

Mistä lisätietoa ja materiaalia?

Koulumarjaviikosta järjestetään valtakunnallinen avausseminaari Kuopion yliopistolla 7.9.2009. Toivomme, että kotitalousopettajat osallistuvat aktiivisesti tähän seminaariin (ohjelma siitä tulee Arktiset Aromit ry:n Alalla tapahtuu -verkkosivuille myöhemmin). Koulumarjaviikon tueksi kotitalouden opettajat voivat tilata Terveelliset luonnonmarjat, Syö marjoja 2 dl päivässä ja Jälkiruoka mukaan aterialle -esitteitä (aineiston tilauslomake kirjeen liitteenä).

Esitteistä löytyy tietoa marjoista ja runsaasti ruokaohjeita. Arktiset Aromit ry:n kotisivuilla on opettajille laadittu omat ekstranetsivustot, joilta voi ladata opetusaineistoa. Extranetistä löytyy myös koulun keittiöillesuurtalousreseptiikkaa ruuanvalmistuksen tueksi. Yhdistyksen www.arktisetaromit.fi/2dlmarjoja -sivustolta puolestaan löytyy tietoa mm. marjastuksen historiasta, marjojen säilönnästä sekä marjaisia vinkkejä marjojen käytön lisäämiseen. Näitä sivustoja opettajat voivat hyödyntää koulumarjaviikkoon valmistautumisessa muun marjoihin liittyvän materiaalin ohella. Marjaisaa kesää ja syksyä 2009 toivottaen

Suomalaisen ruokakulttuurin edistämishjelma

Sre: n puolesta

Jaana Husu-Kallio

ohjausryhmän puheenjohtaja

Elintarviketurvallisuusvirasto
EVIRA

Simo Moisio

toiminnanjohtaja

Arktiset Aromit ry

kotitalousopettajien **liitto**
hushållslärarnas **förbund ry**

Toimistossa Sinua palvelee

toiminnanjohtaja Anni-Mari Syväniemi

Puh. (09) 135 2033 tai 040 500 8316

Sähköposti kotitalousopettajien.liitto@kolumbus.fi

www.kotitalous.org